УДК: 657:363: 6

Волкова Ніна Анатоліївна, к. е. н, доцент кафедри економічного аналізу, Одеський національний економічний університет

ОСНОВНІ ВИМОГИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

Економічний аналіз стає сьогодні умовою цивілізованих стосунків в бізнесі, основою надійної і всесторонньої обгрунтованості управлінських рішень на всіх рівнях і у всіх суб'єктах господарювання, включаючи і стосунки з органами влади, які представляють державні інтереси. Сьогодні керівник підприємства не може розраховувати тільки на свою інтуїцію – управлінські рішення і дії мають бути засновані на точних розрахунках, глибокому, всесторонньому аналізі. Жодне організаційне, технічне і технологічне рішення або захід не повинні здійснюватися до тих пір, поки не обгрунтована його економічна доцільність. Тим більше що в економічних службах сучасних підприємств розширюється використання економіко-математичного апарату, новітніх програмних продуктів, комп'ютерної техніки, інформаційних баз даних, справочно-поискових інформаційних систем.

Фахівцям, які займаються обгрунтуванням різних управлінських рішень, потрібна достовірна деталізована бухгалтерська, статистична і комерційна інформація про виробничі та фінансово-інвестиційні процеси на виробництві.

Впровадження і розвиток базових засобів збору, обробки, зберігання і представлення облікових даних дозволяють створити на підприємстві сховища ретроспективної інформації по найширшому кругу показників, які можуть і повинні стати базою для наукового дослідження, обгрунтування і аналізу бізнес-планів розвитку, прогнозування фінансових показників, оцінки майнових, кредитних і ринкових рисок, аналізу платоспроможності і стійкості бізнесу як сьогодні, так і в майбутньому.

Проте перешкодою до отримання достовірної оцінки фінансового положення і формування обгрунтованих прогнозів розвитку підприємства може стати якість інформаційної бази. МСФО базується на трьох головних концепціях: справедливої вартості, пріоритету економічного вмісту над правовою формою і прозорості. Суть концепції справедливої вартості полягає в тому, щоб дати користувачеві інформацію про фінансовий стан і результати діяльності підприємства виходячи з його реально існуючої ціни. Цей підхід є дуже важливим, оскільки дозволяє відповісти на питання: «Скільки коштує мій бізнес сьогодні?» Прикладом може служити коректування вартості основних засобів на інфляційну складову. Для цього потребується аналіз бюджетів і прогнозів, затверджених керівництвом, оцінка грошових надходжень і платежів, що виникають у зв'язку з використанням основного засобу, що продовжується, і його остаточним вибуттям, нарешті, технічний аналіз об'єкту.

Результатом такого аналізу може бути списання основних засобів, що тривалий час не знаходять призначення на підприємстві, і інших «неліквідів».

Згідно концепції пріоритету економічного змісту над правовою формою, не настільки важливо, в якій правовій формі представлений той чи інший факт господарської діяльності. Важливо, що він представляє з економічної точки зору.

Відповідно до концепції прозорості в звітності по МСФО має бути розкритий досить великий об'єм інформації про діяльність підприємства. Причому так, щоб звернути увагу користувачів на всі істотні деталі роботи організації.

Все сказане свідчить про те, що складання звітності по МСФО дає можливість реальніше бачити фінансовий стан підприємства і проявляти велику самостійність в ухваленні рішенні.

Підготовка фінансової (бухгалтерської) звітності — один з найважливіших етапів обліково-аналітичній роботи. На основі відкритих даних всі партнери і підприємства мають можливість оцінити прибутковість і ризик взаємовідносин з нею, виявити найбільш ефективні і платоспроможні, привабливі для інвестицій компанії. При цьому особлива увага до балансу, звіту про прибутки і збитки, пояснень до них, приділяється, як правило, іноземними партнерами організації. Це відповідає багатолітнім традиціям, що сформувалися в умовах конкуренції і рівності суб'єктів господарювання. Проте звітність, підготовлена по українським стандартам, не завжди повною мірою зрозуміла для іноземних партнерів організації. Грунтуючись на даних обліку і звітності, розроблених по міжнародних стандартах, сучасний менеджер, власник або інвестор отримує інформацію, що відповідає принципам доступності, "прозорості", оперативності, достовірності. Система обліку у форматі МСФО надає повнішу і точнішу інформацію керівництву для:

- фінансового аналізу;
- оцінки рентабельності бізнесу компанії, стабільності її стану;
- оцінки ефективності системи управління, що діє, зокрема, системи внутрішнього контролю.
- Це необхідно для того, щоб, по-перше, представляти стандартизовану і зрозумілу звітність для сторонніх користувачів, перш за все західних інвесторів, а по-друге, щоб самим правильно оцінювати поточну ситуацію. Це дозволить підприємству користуватися ринком дешевих грошей або знаходити гідного інвестора, а можливо, котирувати свої акції на західних фондових ринках. У будь-якому випадку при грамотній побудові обліку вартість бізнесу збільшується у декілька разів, оскільки звітність стає зрозумілою інвесторові. Більшість компаній, що застосовують при складанні звітності МСФО, вважають, що така звітність дозволяє краще оцінити реальне положення справ на підприємстві і ухвалювати більш зважені управлінські рішення.